

Samraadet udgik af Dagsordenen ved anden Behandling af Finansloven, fordi Ministeren fra Sundhedsstyrelsen havde modtaget en Redegørelse i Anledning af Sparekommissionens Udtalelser. Den har ogsaa været forelagt Finansudvalget, jeg har læst den, men jeg maa sige, at den egentlig intet Indtryk har gjort paa mig. Naar den taler om, at der senere er sket Ændringer vedrørende Gunslev Pighjem, hvor man har stillet sig imødekommende, forandrer det jo ikke noget i det, som Sparekommissionen har gengivet. Det er jo en Epoke i selve Udviklingen, hvor Sundhedsstyrelsen stillede disse Krav. Det er i øvrigt ganske interessant, at i denne Redegørelse taler Sundhedsstyrelsen, naar den omtaler f. Eks. Aandssvageanstalter, altid om deres „Patienter“. Det er dog legemligt raske Mennesker, der er Tale om paa en Aandssvageanstalt. Der kan indenfor en Aandssvageanstalt være en Sygehusafdeling, hvor man maa stille Sygehuskrav, men ellers er det legemligt raske Personer. Men karakteristisk nok lægger Sundhedsstyrelsen ogsaa her nærmest hospitalsmæssige Betragtninger til Grund.

Jeg har saa meget mere Grund til at henstille til Ministeren at foretage en saadan Ændring i Sundhedsstyrelsens Forhold, som, saa vidt jeg kan skønne, den nuværende Instruks for Sundhedsstyrelsen netop paa dette Punkt, Tilsyn med Bygninger, er, om ikke stridende mod Loven om Sundhedsstyrelsen — det tør jeg naturligvis ikke hævde —, saa i alt Fald stridende mod Lovens Forudsætninger. Det forekommer mig derfor, at der, hvis Ministeren er enig med mig, er god Grund til at bringe Instruksen i Overensstemmelse med Lovens Forudsætninger. Hvis man vil slaa op i Bemærkningerne til Lovforslaget om Sundhedsvæsenets Centralstyrelse, der fremkom i Samlingen 1908—09, vil man nemlig, Tillæg A Spalte 4415—16, finde følgende Forklaring til Lovforslagets § 5, der indeholder Bestemmelsen om Sundhedsstyrelsens Bygningstilsyn: „I § 5 bør det siges udtrykkeligt, at Sundhedsstyrelsen kun efter Justitsministeriets nærmere Bestemmelse har at føre det i Paragraffen omhandlede overordnede Tilsyn, bl. a. fordi der ved Tilsynets Udøvelse ogsaa bør tages visse finansielle Hensyn, som det ligger udenfor Sundhedsstyrelsens Omraade at tage, og for hvis Overholdelse denne i alt Fald ikke bærer Ansvar.“ Det vil ses, at man fra Ministeriets Side ved Lovforslagets Frømsættelse har anlagt ganske de samme Betragtninger, som nu er fremsat af Sparekommissionen,

og Lovforslagets § 5 blev ikke ændret her i Rigsdagen. Men der siges i øvrigt mere endnu i Bemærkningerne til Lovforslaget, der siges endvidere følgende: „Ligeledes har man ment at burde fastslaa i § 5, at den i Paragraffen omtalte Adgang i Tilsyns Medfør til de i Paragraffen nævnte Lokalteter kun bør indrømmes Sundhedsstyrelsen i det Omfang. Justitsministeren nærmere bestemmer, ligesom det ikke kan anses fornødent, at Sundhedsstyrelsens Erklæring ubetinget indhentes om enhver Plan til Ombygning af de nævnte offentlige Anstalter.“

Alle disse fornuftige Forudsætninger, under hvilke Folketinget har vedtaget Loven i 1909, er imidlertid skudt til Side ved den Instruks, der i Henhold til denne Lov den 15. Juni 1910 gaves for Sundhedsstyrelsen, idet denne Instruks uden mindste Begrænsning giver Sundhedsstyrelsen fuldstændig overordnet Tilsyn med, som det hedder „alle saadanne af offentlige Myndigheder ledede Anstalter, hvor flere Mennesker — voksne eller Børn — holdes samlede, ligeledes alle Arter af Helbredelses-, Forplejnings- eller Forvaringsanstalter, alle af offentlige eller private Institutioner eller godgørende Foreninger drevne Anstalter, Hjem etc., hvor syge, abnorme eller Børn er anbragte“ o. s. v.

Ved at gennemgaa Landstingets Forhandlinger forstaar man Grunden til, at Instruksen har faaet en saadan Ordlyd, idet der nemlig under Landstingets Forhandlinger fandt et Ordskifte Sted, i hvilket Ordføreren i Landstinget udtalte Frygt for, at man skulde gøre Sundhedsstyrelsen for svag i Starten; det var jo en ny Institution, der her skulde i Gang, og man frygtede for, at den skulde svækkes for stærkt, man skulde give den saa stor Myndighed som muligt, og i den Anledning lovede Ministeren at give Sundhedsstyrelsen den størst mulige Frihed, idet han dog erklærede, at han ønskede, at de indskrænkende Bestemmelser skulde blive staaende i Loven, for at man senere kunde, som han sagde, bremse Sundhedsstyrelsen, hvis den kom for langt ud, og dette sidste er formentlig Ministeren og jeg enige om, at den er kommet.

Jeg vil derfor, som sagt, henstille til Ministerens velvillige Overvejelse at revidere denne Instruks og bringe den i Overensstemmelse med Lovens Forudsætninger, saaledes at Sundhedsstyrelsens Tilsyn, i alt Fald overfor alle offentlige Anstalter, som ikke er rene Helbredelsesanstalter, begrænses til en vejledende Konsulentvirksomhed.